

הדרך לנצח את בחירות עם רוב גדול ולהציל את עתידה של ישראל

דן בן-דוד

חתן פרס נובל בכלכלה החדש, פרופ' יואל מוקיר, בראיון בערוץ 13 לפני מספר ימים: "ישראלים הם יצירתיים ... ישראלים לא חושבים מחוץ לקופסה – אין קופסה. ... זה לא רק בהייטק. זה, למשל, בבישול, במוזיקה, בתיאטרון ובספרות. ... ומה שגם מאוד מאוד חשוב, זה שכולם עם ראש פתוח, שאין איזה דוגמה, אין איזה מקובלות שאסור לחטוא נגדה."

זו הייחודיות שהולידה, ומקיימת, את הנס הישראלי בכל תחום – מלבד התחום שיקבע בשנים הקרובות אם ישראל תתקיים בעוד מספר עשורים: התחום הפוליטי. מחצית מילדי ישראל (יהודים וערבים בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית, וכן החרדים) מקבלים השכלה של עולם שלישי, והם שייכים לחלקי האוכלוסיה הגדלים הכי מהר. בעוד מספר עשורים, כבוגרים, הם לא יוכלו להחזיק משק של עולם ראשון – שבלעדיו לישראל לא יהיה את צבא של העולם הראשון אליו תזדקק להגן על עצמה ממי שמאיימים, ומנסים, להשמידה.

אך היועצים הפוליטיים של מפלגות האופוזיציה אינם מצליחים להיפרד מתפיסות עולם וסיסמאות נבובות של העבר. בעולם השטחי והרדוד שבו הם נמצאים ומייצעים, העם שעליו מדבר יואל מוקיר לא קיים. כשהם מדברים על יצירת גוש פוליטי באופוזיציה, הם עדיין בראש שכל מפלגת אופוזיציה צריכה לתפוס כיסאות ככל שניתן על חשבון המפלגות האחרות באותו גוש. הם מקווים שאיכשהו הגוש כולו יקבל את המינימום של 61 מנדטים הנדרשים לרוב בכנסת.

רק אחר כך הם מתכננים לשבור את הראש לגבי גיבושה של אסטרטגיה משותפת, אחת שמנוגדת בחלקיה למצאים שעיימם התמודדו בנפרד לבחירות – ובתקווה שלא לספק תירוצים לסילמנים ושיקליים שיוכלו להפיל את הרוב הדק שיהיה לממשלתם. יועצים פוליטיים אלה מגלמים את אחת התכונות המכשילות ביותר של החברה הישראלית – תסמונת ה"יהיה בסדר", המבוססת על לא יותר ממשאלת לב. החברה האלה לא למדו דבר ולא זוכרים דבר.

אפשר אחרת. עתידה של ישראל מדאיג לא מעט בוחרים של מפלגות הקואליציה הנוכחית. במקום לחשוש שאיחוד בטווח בין בנט וליברמן לבין לפיד וגולן רק ירחיק את השוליים הימניים/דתיים אל הגוש השני, מפלגות האופוזיציה יכולות לשים בצד – למערכת הבחירות הקרובה, הגורלית, בלבד – את ההבדלים ביניהם. ביחד, עליהם להראות לעם שהם מבינים את הסכנה הקיומית העתידית אם הבחירות הקרובות לא יובילו לשינוי עמוק בסדר היום הציבורי. התמקדות פומבית משותפת בסוגיות אלה, ורק בהן, היא הצעד הראשון. הצעד השני הוא להציג פתרונות שורש שיסכנעו בוחרים משני הגושים שהתוואי האסוני שעליו נמצאת ישראל אינו חקוק בסלע וניתן לשנותו – עדיין, אך כנראה לא לעוד זמן רב.

אבן יסוד ראשונה באותו מתווה ישראל 2.0 היא שהמדינה, עם מערכת החינוך הגרועה בעולם המפותח, תבצע מהפך של ממש בתחום. עליו לכלול: העלאה ניכרת ברמת לימודי הליבה של כלל הילדים והפיתתם לחובה לכולם, כולל החרדים; תפנית בדרך שבוחרים, מכשירים ומתגמלים מורים וכן באופן שהמערכת כולה מתנהלת.

אבן היסוד השניה היא מהפך בתחום התקצוב – מעבר מהעדפות סקטוראליות ואישיות לכיוונים המשרתים את כלל הציבור. זה במיוחד נכון כשצריכים להוציא בשנים הקרובות עשרות, אם לא מאות, מיליארדים נוספים לשיקום הדרום, הצפון, הצבא והחיים שנהרסו. פשוט לא ישאר כסף. לכן, קל יותר להצדיק – גם מהצד הכלכלי, ולא רק מהזווית החברתית – הפסקה מוחלטת ומיידית של מימון (למשל) לבתי ספר שאינם מלמדים את הליבה המשודרגת באופן מלא, או תימרוץ אורחות חיים של אי-עבודה.

אבן היסוד השלישית היא שינוי שיטת הממשל, שאחת ממטרותיה היא למנוע מקבוצות קיצון את האפשרות לשלוט ולהחריב את עתידנו המשותף. אבן היסוד הרביעית היא חקיקת חוקה על מנת לקבע בסלע את כיוונה החדש של ישראל. שינוי שיטת הממשל וחוקה אינם יעדים בפני עצמם אלא אמצעים קריטיים לקניית זמן עבור מערכת החינוך החדשה שתעשה את שלה על מנת שהדורות הבאים לא ירצו להחזיר את ישראל לשלוש השנים הנוראיות שחווינו.

ולמי שחושב שעדיין יש לנו זמן: השינויים הדמוגרפיים המהירים של החרדים – בשילוב העובדה שמהבנים מונעים את הידע להצליח במשק מודרני או להבין את היסודות של דמוקרטיה ליברלית – הם חריגים במיוחד. אין הרבה חרדים בוגרים, מה שנותן תחושה מוטעית שיש זמן. חרדים בגילים 50-54 מהווים רק 6% מבני גילם. אך זו חברה שמכפילה את חלקה באוכלוסיה בכל 25 שנה. כלומר, הנכדים החרדים בגילים 0-4 של אותם 6% הם כבר 26% מהפעוטות בישראל.

אם לא ישתנה משהו בשנתיים שלוש הקרובות כשהפעוטות החרדים האלה יתחילו בית ספר, כבר יהיה מאוחר מדי אח"כ להקנות להם את הידע – כפי שמעידה (על פי מבקר המדינה) הנשירה ההמונית של מרבית הפונים למסלול האקדמי (ובכל מקרה יש מעט פונים חרדים למסלול זה). אם אין די בכך, קצב ריבוי החרדים מוביל לכך שבעוד 25 שנה בלבד, מחצית מכלל הפעוטות בישראל יהיו חרדים. הצניחה הכלכלית-חברתית החופשית של רשויות מקומיות המתחרדות רק מדגים לאן פני המדינה כולה כאשר היא תתחיל להידמות לאותן ערים.

לסיכום, פניה אישית אל המנהיגים באופוזיציה. הצטרפו לישראלים שעליהם מדבר פרופ' מוקיר, לישראלים היצירתיים החושבים מחוץ לקופסה. אנו זקוקים שיהיו לכם הראשים הפתוחים שיש לשאר חלקי החברה על מנת שתשתחררו מקונספציות המיושנות של יועצנים, אלה שאינם מבינים את הבעיות לעומק ולכן אינם יודעים לשווק את מידת חומרתם או את פתרונות השורש.

מניסיוני, אלה נושאים המעניינים קהלים רחבים הרבה יותר ממה שיועצנים חושבים. אני רואה את התגובות מכל הקשת הדתית-חילונית, ימנית-שמאלנית כשאני חושף את קהליהם לעובדות (פרטים לגבי האיום הכלכלי-חברתי על ישראל נמצאים בגרפים באתר של מוסד שורש

https://www.shoresh.institute/insights_heb.html) ובסרט (<https://youtu.be/QtBreQerHLc>).

אם אני יכול לעשות זאת, אין לי ספק שמנהיגים אמיתיים ואנשי שיווק מקצועיים יכולים לעשות זאת הרבה יותר טוב. הקימו קבוצת מיקוד משותפת ואראה לכם עד כמה הציבור מזדעזע כשהוא מפינים מה גודלו של הקרחון שכיום הוא מכיר רק את קצהו, ועד כמה הוא צמא למנהיגים המפסיקים לריב על הכיסאות של הטיטאניק ומראים שהם יודעים מהו טיפול השורש הנדרש כדי להסיט את האונייה מהקרחון ולהביא אותה לחוף מבטחים עבור ילדינו ונכדינו.

בזמן ההולך וקטן שנותר עד הבחירות הבאות, הקימו צוותים מקצועיים משותפים הכוללים את מיטב המוחות בישראל בכל אחד מארבעת התחומים של אבני היסוד, הכינו תוכנית עבודה משותפת והציגו לציבור עם כל הכלים שעומדים לרשותכם. התחילו כבר עכשיו לגבש מועמדים לרשימה המשותפת שלכם לכנסת, אנשים שיתמכו ויהיו מחויבים לתוכנית הזו מההתחלה ושאננם שרידים לעידן הפוליטי המושחת והסחטני של העבר. התמקדו לא רק בהבאת הגוש המשותף שלכם לקלפיות, שכנעו מסה קריטית מהגוש השני בצורך לקחת פסק זמן זמני מן השיח המסורתי של ימין-שמאל, דתי-חילוני, ולהתמקד באינטרס הלאומי המשותף.

נצלו את הטראומה הלאומית (שבעתיד תדעך, ועמה גם יעלמו הסיכויים לשינויים כה גדולים) כדי להשיג את הרוב הנדרש לביצוע השינויים הגדולים. תקופת הטרור-בחירות הקרובה היא שעת המאני-טיים שלכם להתארגן ולהיערך לתקופה הגורלית ליישום התוכנית שלאחר הבחירות. אחרי שתחזירו את ישראל לתוואי בר-קיימא, פזרו את הכנסת וחזרו לדרכיכם הנפרדות תחת שיטת הממשל החדשה. בהצלחה לכולנו.